

STAD IEPER

DEONTOLOGISCHE CODE VOOR POLITICI EN AMBTENAREN

Artikel 112 van het gemeentedecreet stelt dat de gemeenteraad een deontologische code vaststelt voor het gemeentepersoneel. In deze deontologische code dienen artikels 107 t.e.m. 111 te worden geconcretiseerd en kan men bijkomende deontologische rechten en verplichtingen opnemen. Daarnaast is men ook verplicht om een deontologische code op te stellen voor de gemeenteraad (art 41).

Deze code is een synthese van de deontologische rechten en verplichtingen voor alle ambtenaren en politici. De deontologische code dient een weerspiegeling te zijn van de centrale waarden voor onze organisatie en dient mee richting te geven aan het streven naar modern overheidshandelen.

A. LOYAUTEIT

Ambtenaren vertolken steeds op een loyale manier de beleidsbeslissingen van het bestuur, bv naar de burger toe, ook als zij een andere mening hebben. Zij hanteren een professionele en objectieve attitude, zowel naar de politici van de diverse politieke partijen als naar de bevolking toe. Politici zijn op hun beurt loyaal aan de gemeentelijke organisatie.

Naar concrete werking omhelst dit volgende aspecten voor ambtenaren:

1. Het personeelslid zet zich ten volle in om de doelstellingen, aangegeven door de beleidsverantwoordelijken en management, te realiseren. De ambtenaar heeft hierbij uiteraard het recht om zijn meederen te overtuigen van zijn visie, maar eens een beslissing is genomen dient hij zich hiernaar te schikken.
2. Beslissingen van de gemeenteraad en het schepencollege worden op een collegiale wijze uitgevoerd. Zodra de beslissing is genomen voert men de beslissing snel, efficiënt en plichtsbewust uit (met inachtnaam van de geldende regelgeving).
3. Ambtenaren dienen in hun handelen politieke neutraliteit aan de dag te leggen.

Naar concrete werking omhelst dit volgende aspecten voor politici:

1. Rechtmatig en correct genomen beslissingen van de gemeentelijke administratie, worden door de politici verdedigd tov derden.

B. OBJECTIVITEIT

Het is onontbeerlijk dat de ambtenaren en politici in hun onderlinge verhoudingen neutraal, objectief, en dus onpartijdig te werk gaan. Zo alleen kan het onderlinge vertrouwen verder groeien en wordt de meest solide basis voor een open en eerlijke communicatie gelegd.

Naar concrete werking omhelst dit volgende aspecten voor ambtenaren:

1. Ambtenaren hebben een adviserende en ondersteunende taak. Hierdoor hebben ze de plicht om steeds een objectief correct advies te geven bij dossiers die geagendeerd worden op het schepencollege en de gemeenteraad. Bij het uitbrengen van hun adviezen moeten zij de maatschappelijke en politieke context van waaruit zij vertrekken kaderen.
2. In individuele dossiers worden eerlijke en onpartijdige beslissingen genomen op basis van gekende feiten en vastgestelde criteria. Iedere vorm van discriminatie is uit den boze. Bij de uitoefening van zijn functie laat de ambtenaar zich niet beïnvloeden door filosofische, politieke of religieuze overtuigingen, door seksuele geaardheid, geslacht, ras of herkomst.
3. De objectiviteit van normale procedures en termijnen, die van toepassing zijn op de behandeling van een soortgelijk dossier, aanvraag, klacht,... worden steeds, ongeacht de wijze waarop de vraag bij de ambtenaar terecht komt, toegepast. De te doorlopen stappen en daarmee samenhangende timing, worden duidelijk meegegeven aan de burger.

4. De ambtenaar houdt de politicus, die de burger heeft doorverwezen, op de hoogte omtrent de verdere afhandeling van het dossier, vraag, klacht.

5. De personeelsleden mogen geen gift of ander voordeel vragen of aanvaarden dat met het ambt verband houdt. Relatiegeschenken of deelname aan activiteiten, die door anderen worden bekostigd, kunnen alleen wanneer dit past in het kader van een normale professionele verhouding en in het teken staat van het algemeen belang van de organisatie en wanneer dit gemeld wordt aan de leidinggevende, binnen een open en volwassen relatie. Het mag nooit aanleiding geven tot een tegenprestatie.

Naar concrete werking omhelst dit volgende aspecten voor politici:

1. Politici moeten aan de ambtenaren de ruimte geven hun opdrachten waar te maken. Hierbij moeten ze oog hebben voor de technische en inhoudelijke kennis van de ambtenaren en voor hun ervaring door het dagelijkse contact met het werkveld.

2. Politici moeten de inbreng van ambtenaren bij de beleidsvoorbereiding stimuleren (aandacht voor het responsabiliseren van ambtenaren).

3. Uit directe contacten met de burger kunnen vragen om informatie of dienstverlening voortvloeien, doch deze mogen niet leiden tot voorkeursbehandeling of onregelmatige beslissingen. Het bespoedigen van het ene dossier houdt immers automatisch het vertragen van de behandeling van een ander dossier in.

4. De politici brengen de burger op de hoogte van de werking van het afgesproken klachtenbehandelingsstelsel en geven de klacht door aan de bevoegde ambtenaar voor registratie en opvolging.

5. Elke vorm van rechtstreekse dienstverlening, informatiebemiddeling of doorverwijzing gebeurt zonder materiële of geldelijke tegenprestatie van welke aard ook en mag geen vorm van klantenwerving inhouden.

6. De politici mogen geen gift of ander voordeel vragen of aanvaarden dat met het mandaat verband houdt. Relatiegeschenken of deelname aan activiteiten, die door anderen worden bekostigd, mogen nooit aanleiding geven tot een tegenprestatie.

C. SPREEKRECHT EN SPREEKPLICHT

Politici en ambtenaren brengen respect op voor elkaars standpunten en respecteren elkaars spreekrecht en spreekplicht. Feitelijke informatie moet daarbij steeds correct, volledig en objectief worden gepresenteerd.

Naar concrete werking omhelst dit volgende aspecten voor ambtenaren:

1. Ambtenaren hebben het recht om met collega's, leidinggevend en beleidsverantwoordelijken informatie uit te wisselen, ideeën te toetsen en hun standpunten te verdedigen.

2. Wanneer personen van de pers contact opnemen over dienstzaken, verwijst men hen door naar de gemeentesecretaris of de communicatiedienst. Dit neemt niet weg dat men tov de pers een persoonlijk standpunt kan vertolken, waarbij men duidelijk maakt dat men spreekt uit eigen naam. Let wel: het spreekrecht mag geen afbreuk doen aan de waardigheid van het ambt en mag het vertrouwen van het publiek in het gemeentebestuur niet schaden.

3. Als personeelslid heeft men het recht op vrije meningsuiting. Men mag zich net als ieder ander kritisch uitlaten over alle openbare zaken. De grens ligt daar, waar het niet meer duidelijk is of men als privé-persoon of als ambtenaar spreekt, waar men negatieve dingen zegt over de gemeente zonder dat men deze zaken eerst binnen de eigen organisatie heeft trachten te verbeteren en waar men geheime informatie aan anderen prijsgeeft.

4. Wanneer informatie gevraagd wordt betreffende het beleidsdomein, waarvoor het personeelslid bevoegd is, dient hij deze informatie te verschaffen overeenkomstig artikel 7 van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur, met in acht name van de uitzonderingen, die in vermeld decreet zijn opgesomd.

Naar concrete werking omhelst dit volgende aspecten voor politici:

1. Politici kunnen informatie van burgers ontvangen en dit aan het gemeentebestuur doorgeven, of openbare informatie van en over de gemeente aan burgers verstrekken.

2. Als politicus gaat men zorgvuldig en correct om met informatie waarover men beschikt vanuit het ambt. Men verstrekt geen geheime of vertrouwelijke informatie aan externen.

D. PROFESSIONALISME

Van ambtenaren en politici wordt professionalisme verwacht.

Naar concrete werking omhelst dit volgende aspecten voor ambtenaren:

1. Ambtenaren ondersteunen de politici bij de beleidsvoorbereiding en staan in voor de beleidsuitvoering. Ze zorgen ervoor dat er mechanismen worden uitgewerkt die toelaten het gevoerde beleid te evalueren en daar waar nodig bij te sturen.
2. Van leidinggevende ambtenaren wordt een coachende en situationele leiderschapsstijl verwacht. Zij moeten aanspreekbaar zijn en loyaal tegenover hun medewerkers.
3. Ambtenaren hebben het recht, maar ook de plicht om zich dmv vorming en zelfstudie permanent op de hoogte houden van ontwikkelingen, regelingen, ... die relevant zijn voor hun beroepsuitoefening. Ze moeten hiertoe van hun overste de nodige kansen krijgen.
4. Onderlinge samenwerking en informatie-uitwisseling wordt door alle ambtenaren consequent toegepast. Samenwerken betekent dat we onze inspanningen richten op het gezamenlijke belang van onze afdeling, dienst, team, de gemeente, met het oog op een zo goed mogelijk resultaat.

Naar concrete werking omhelst dit volgende aspecten voor politici:

1. Van de politici wordt verwacht dat zij voldoende lange termijn-denken aan de dag zullen leggen en zich boven de kleine dagdagelijkse praktijk kunnen stellen om de noodzakelijke strategische visievorming tot stand te kunnen brengen en een strategisch beleid daadwerkelijk gestalte te geven.
2. Politici maken voldoende tijd vrij om hun mandaat uit te oefenen. Ze plegen op geregelde tijdstippen overleg met de leidinggevende ambtenaren waarbij ze de nodige sturing geven op vlak van de beleidsuitvoering en samen met de ambtenaar instaan voor de voortgangsbewaking en evaluatie van het te voeren beleid.
3. Geen operationeel management (leidend ambtenarenkorps) zonder een allesoverkoepelend strategisch management (i.f.v. het politieke beleid).

E. KLANTGERICHTHEID

Politici en ambtenaren laten in hun handelen steeds het algemeen belang boven het particulier belang primeren. Het is immers hun gezamenlijk doel om een kwaliteitsvolle en burgergerichte organisatie na te streven, wars van individueel favoritisme.

Naar concrete werking omhelst dit volgende aspecten voor ambtenaren:

1. Burgers, klanten, leveranciers,... moeten erop kunnen rekenen dat zij in gelijke gevallen gelijk behandeld worden en dat het algemeen belang voorop staat.
2. Men laat altijd aan de klanten weten wie men is; men maakt zichzelf met naam en functie bekend en is goed bereikbaar voor de klant. Daarnaast spreekt men heldere taal en schrijft men teksten die iedereen begrijpt. Als men informatie geeft vertelt men alles wat ter zake doet, correct en objectief.

Naar concrete werking omhelst dit volgende aspecten voor politici:

1. Het behoort tot de wezenlijke taken van de gemeenteraadsleden om informatie te ontvangen en te verstrekken en om door te verwijzen naar de geëigende diensten of instanties. De gemeenteraadsleden stellen daarbij informatie ter beschikking over de diensten die instaan voor het behandelen van klachten van de burger. Waar mogelijk proberen de gemeenteraadsleden vraagstellers door te verwijzen naar de geëigende diensten van de administratie.
2. Informatie waarop de vraagsteller normaliter geen recht heeft, die de goede werking van de administratie kan doorkruisen of die de privacy van anderen in het gedrang kan brengen, mag door de gemeenteraadsleden niet worden doorgespeeld.

3. In het kader van hun algemene luisterbereidheid kunnen gemeenteraadsleden de rol vervullen van vertrouwenspersoon. Zij kunnen de burgers ondersteunen en begeleiden in hun relatie met de administratie of met betrokken instanties. Zij kunnen de burgers helpen om, via de daartoe geëigende kanalen en procedures, een aanvraag te richten tot de overheid, informatie te verkrijgen over de stand van zaken van een dossier, daarover verdere uitleg en verantwoording te vragen, en voorafgaande vragen te stellen over de administratieve behandeling van dossiers.

De briefwisseling met de overheid, in het kader van deze ondersteuning en begeleiding, wordt in principe op naam van de burger gevoerd.

4. Als er voor een specifiek probleem geen enkele specifieke dienst of instantie bevoegd is, kunnen gemeenteraadsleden optreden als rechtstreekse en zichtbare bemiddelaar.

F. WETTELIJKHEID / CORRECTHEID

In de samenwerking tussen politici en ambtenaren worden de wettelijke, reglementaire regels en lokale organisatieregels en afspraken gerespecteerd en nageleefd. Loyaliteit t.a.v. bestuur en bestuurders mag niet verward worden met het langs zich neerleggen van regels die juist bedoeld zijn om overheden beter en kwaliteitsvoller te laten functioneren.

Naar concrete werking omhelst dit volgende aspecten voor ambtenaren:

1. Personeelsleden dienen altijd te handelen in overeenstemming met de richtlijnen, wetten, decreten, reglementen en verordeningen die van toepassing zijn op het grondgebied van Ieper.

2. Vragen van het beleid worden steeds getoetst aan de geldende wettelijke, reglementaire en lokale organisatieregels. Indien de vraag in strijd is met deze regels, dient de betrokken ambtenaar het betreffende bestuurslid hiervan op de hoogte te brengen.

Naar concrete werking omhelst dit volgende aspecten voor politici:

1. Politici dienen altijd te handelen in overeenstemming met de richtlijnen, wetten, decreten, reglementen en verordeningen die van toepassing zijn op het grondgebied van Ieper.

2. Politici engageren zich ertoe om geen vragen tot dienstverlening aan ambtenaren te richten waarvan ze weten dat deze ingaan tegen de vastgestelde regels.

Besluit: DEONTOLOGISCHE COMMISSIE

Er wordt in de gemeenteraad en de OCMW-raad een(gemeenschappelijke) deontologische commissie ingesteld die waakt over de naleving van deze deontologische code voor de mandatarissen. Alle fracties zijn vertegenwoordigd in die deontologische commissie. De voorzitter ervan wordt aangeduid binnen de schoot van de deontologische commissie.

Ambtenaren of andere personen die geconfronteerd worden met een inmenging van een mandataris of derde die zij in strijd achten met deze deontologische code, wordt verzocht hiervan binnen tien dagen melding te maken bij de gemeentesecretaris. Kopie van de melding wordt onverwijld ter kennis gebracht van het betrokken raadslid.

De gemeentesecretaris legt de in het tweede lid omschreven meldingen voor aan de deontologische commissie van de gemeenteraad binnen zestig dagen na ontvangst. De commissie onderzoekt die meldingen op hun gegrondheid en verklaart de anonieme klachten onontvankelijk. Daarbij moet het recht van verdediging van het betrokken raadslid worden gevrijwaard. Uitspraak moet geschieden binnen zestig dagen na ontvangst.

Als de commissie een inbreuk op de deontologische code vaststelt, dan zal zij een publieke blaam leggen op de betrokken mandataris.

Ambtenaren, die een inbreuk plegen op deze deontologische code, kunnen het voorwerp uitmaken van een tuchtsanctie overeenkomstig de tuchtregeling in hoofdstuk VI van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005.